

Tóth Béla:
AZ OKOS HANGYÁK

Szoba rabjává tett egyszer jó két hónapra a törött lábam. Mikor végre kikelhettem az ágyból, még mindig nem volt szabad a ház elé se mennem. Ha el tudtam vánszorogni egyik széktől a másikig, az már nagy dolog számba ment. Igen szomorú napokat éltem. Idegen országban ért a baj; nem volt egy résztvevő lélek, aki ellátogasson hozzám.

Pedig nem is volt olyan rossz dolgom. Tiszta fehérre meszelt, barátságos kis szobában laktam és az ablakom előtt akácfák virágos lombjai bólintgattak. Az unalom se igen bántott, mert mindig tanultam, olvastam és ha belefáradtam, hát elővettem a fúró-faragó szerszámaimat és készítettem szivaros ládák deszkájából mindenféle csinos holmikát: ládikákat, óratartókat és képereteket. Csak az esett nehezemre, hogy mindig egyedül vagyok; a fecskék ugyan elröpültek ablakom előtt, be is néztek az ablakon, de nem sokat törődtek velem, mert a fészekben váró éhes fiaiknak fogdostak bogarakat s ezzel a vadászattal tölt el egész napjuk.

Igen megörültem hát, mikor egy délután azt vettem észre, hogy az asztalom alatt hangyák járnak-kelnek. Nem tudom, micsoda repedésen át férkőzhetek be; elég az hozzá, hogy ott futkároztak a földön és a falon, mintha keresnének valamit. Elmulatoztam a nézésén: hogyan tesznek-vesznek. De csakhamar látni kezdtem, hogy kár örülni ezeknek a kis fekete vendégeknak, mert rájuk illik a közmondás: adj a tótnak szállást, kiver a házadból. Az én hangyáim ugyanis olyan számosan kezdtek kifelé tódulni a fal részéből, hogy nemsokára igazi fekete sereg lett belőlük és az asztal alatt ellepték az egész földet. „Hohó, pajtások”, gondoltam magamban, „nem úgy verik a cigányt! Hogy alszom én ma éjjel ebben a kis szobában, ha ti elfoglaljátok?”

Már éppen söprűhöz akartam nyúlni, mikor azt látom, hogy egy csomó hangya, vagy harminc-negyven, elszakadva az ezernyi sokaságtól, fölfelé mászik a falon és ott jó magasan eltűnik egy másik repedésben. Nini, hát ilyen titkos barlangokkal van teli ez a fal? Ezt nem is tudtam eddig. És elkezdtem törni a fejemet, hogy vajon mit művelhetnek a hangyák abban a lyukban? Alig telt el egy perc, a kis hangyacsoport megint kiszaladt abból a felső részből és lenyargalt a földre a nagy hadsereghez. Úgy látszik, tanácskoztak egy darabig és az az ügyes kis előcsapat elmondta, hogy ott fönt jó világ van és az az odú biztos menedékhely lesz az egész népnek; mert nemsokára a roppant sereg föl, a lyuk felé kezdett vándorolni a falon.

„Nem oda Buda!” mondtam magamban. Azzal hirtelen elővettem a hideg enyvvel teli köcsögöt és a vastag ecsettel jó két arasz hosszú, vastag vonalat húztam a repedés alá. Ez az enyv-csík a hangyáknak persze akkora gát volt, mintha mi emberek három-négy öl magas vasúti töltés alá kerülünk. A hangyák még messze voltak, hát nem vehették észre, mit cselekedtem. De mikor a sereg eleje följutott az enyvig, egyszerre nagy rémület és riadás keletkezett a kis fekete vitézek között. Az elsők, akik beleütköztek abba a rettentő veszedelmes akadályba, eszük nélkül visszafordultak és beleszaladtak a sereg közepébe, elmondani, hogy micsoda baj van odafönt. Alig telt el fél perc: az egész hangyavándorlás hirtelen visszahúzódott a földre. A fal megint olyan tiszta lett, mint a tenyerem.

Én meg csak vártam, hogy mi lesz most?

A hangyák egy darabig nyüzsögtek lent, mintha nagy hadi tanácsot tartanának. Aztán egyszerre kivált a seregből megint olyan harminc-negyvenfőnyi kis csapat, mint előbb és

óvatosan, de bátran fölfelé kezdett mászni a rettenetes gát felé. Megértettem, hogy ezeket a többiek küldték előre: gondosan megvizsgálni, mi legyen hát az a hirtelen támadt akadály. A kémlelő csapat csakugyan nézegetni, tapogatni kezdte az enyv-vonalat. Egy vigyázatlan hangya belé is ragadt menten; de társai, mihelyt látták a bajt, odarohantak és közös erővel kiszabadították. Mivel pedig a szegény fickónak szeme, szája és minden lába úgy tele lett tapadós enyvvel, hogy mozdulni se bírt: a hű cimborák gyorsan és ügyesen megtisztították s a megmentett hangya néhány pillanat múlva már részt vett a vizsgálódás munkájában.

A kis csapat roppant gondosan és most már szerfölött vigyázva kémlelte a ragadós gátat. Először csak egy ponton, és aztán mindig odább és odább. Minthogy a világon mindennek van vége: eljutottak a vonal végére is és ott egy kis tanácskozás után rájöttek a nagy, bölcs gondolatra: nini, hiszen ezt az akadályt ki is lehet kerülni!

De okulva az előbb történteken, fölmásztak a már kiszemelt odúig: hátha ott is támadt valami új veszedelem. És eltűntek a lyukban.

Míg ez az okos kis kémcsapat így dolgozott, a hatalmas, nagy hangyasereg szép csöndesen lent várakozott az asztal alatt.

Kis idő múlva az apró kémek ismét előkerültek az odúból. Meggyőződtek, hogy ottan nincsen semmi baj, minden a régiben van. És nagy örömmel szaladtak le a sereghez, vargabetűt csinálván az enyv-vonal körül, megvinni a jó hírt, hogy: "Jöhettek, pajtások, megszűnt a veszedelem, csak egy kis kerülő utat kell tennünk."

Az egész sereg csodálatos rövid idő alatt megtudta, hogy bízvást föl lehet menni abba a barlangba. És tüstént fölfelé indult a nyüzsgő vándorlás, roppant nagy fekete S betűt írván le a falon a ragadós gát körül, amint óvatosan kerülte a veszedelmet.

Alig telt el egy negyedóra, az egész sereg bevonult az odúba és az utolsó hangya is eltűnt a résben.

Ismét egyedül maradtam kis szobámban és imádó csodálattal emeltem föl lelkemet a jó Istenhez, aki ily parányi teremései is adott elég okosságot ahhoz, hogy szegény kis életüket ily eszesen óvják meg a veszedelmektől. És hálát is adtam a jó Istennek, hogy ily szép példában mutatta meg nekem nagy bölcsességét és kegyelmét.